

Medlems **NYTT**

nr 1 1998

Riksförbundet Finska Krigsbarn

*Riksförbundet
Finska krigsbarn*

Årsmöte och seminarier för Riksförbundet Finska Krigsbarn 9-10 maj 1998

Nordiska folkhögskolan i Kungälv har hittills hållit sex seminariedagar kring temat "Krigsbarn". 1996 års seminariedagar kombinerades med årsmöte för RFK. Trestadsföreningen samt Göteborgsföreningen har av riksförbundet fått i uppdrag att med Nordiska folkhögskolan planera 1998 års riksmöte och seminarier. Vi hälsar alla krigsbarn och andra intresserade välkomna!

Lördagen den 9 maj

10.00-12.00	Ankomst, inbokning, kaffe
12.00-13.00	Lunch
13.00-13.45	Välkomstanföreläsningen av Finlands generalkonsul Anja-Riitta Kelokoski, Riksförbundet Finska Krigsbarn samt arrangörerna
13.45-15.15	Sightseeing i Kungälv med buss och guider
15.30-16.15	Salladsmåltid
16.15-18.00	Årsmötesförhandlingar för RFK
18.15-	Kort sammanträde med direktanslutna medlemmar
20.00-21.30	Supé med underhållning
21.30-24.00	Samkväm med dans

Söndagen den 10 maj

08.00-09.00	Frukost för övernattande gäster
09.00-10-15	Florence Helenius, krigsbarnsmor från Finland, berättar varför hon tvingades att sända sina barn till Sverige
10.15-11.15	Rektor Nils Zandhers berättar om uppväxten som barnhemsbarn i 30 och 40-talets Sverige
11.15-11.45	Kaffepaus
11.45-13.00	Förlorad barndom - återvunnet liv. Ingrid Lomfors berättar från sin avhandling om 500 judiska barn som kom till Sverige efter Kristallnatten 1938
13.00	Avslutning med lunch

Anmälningssblanketter till årsmötet kommer till varje medlem direkt från mötesarrangörerna

Kungälv (tidigare Kungahälla) är en av Nordens äldsta städer. Norska och isländska kungasagor skildrar staden som en mäktig norsk handelsort och mötesplats redan vid mitten av 900-talet. Kungälv ligger där Göta och Nordre Älv möts. Området har varit ett gränsland där Sverige, Norge och Danmark konkurrerat om makten. Kungahällas klosterkulle, Ragnhildsholmens fäste och Bohus fästning är minnen från dessa stridiga epoker då dramatiska händelser och lysande personligheter avlöste varandra.

Idag är Kungälv både en idyll med nordisk trähusbebyggelse och en modern stad med ett rikt utbud av industri- och affärsverksamheter. Kulturaktiviteterna präglas av stadens nordiska karaktär.

NORDISKA FOLKHÖGSKOLAN

Box 683

SE-442 18 KUNGÄLV

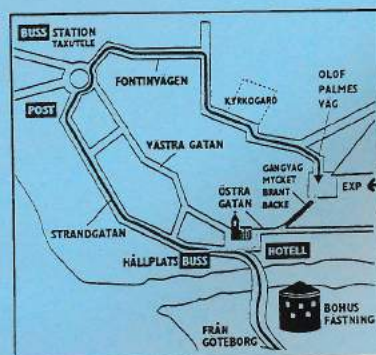
SVERIGE

Tel. +46 (0)303-20 62 00

Fax +46 (0)303-648 31

E-post: info@nordiska.fhsk.se

Kommunikationer: Nordiska folkhögskolan ligger mitt i gamla Kungälv, ca 20 minuter från Göteborgs centrum och 40 minuter från Landvetters flygplats. Skolan nås med bil eller chartrad buss och har goda parkeringsutrymmen. Dessutom finns goda bussförbindelser från Göteborgs Centralstation med linjen GL Express Grön.

Brev från ordföranden.

Nu är ljuset på väg tillbaka! Fast jag nu har varit med ganska länge är jag lika förundrad varje vår då ljuset vänder åter och man ser solen mer och mer. Jag hoppas att ni haft en skön julhelg och att 1998 har börjat positivt för er alla.

När jag ser tillbaka på året som gått - vad minns jag bäst?
Årsmötet i Västerås, som blev så högtidligt, Åbokonferensen som blev en otroligt fin upplevelse, samt all fin kontakt med er ute i landet. Tack alla ni som skrivit och ringt och som jag fått möta på olika sätt! Samarbetet och kontakten med er är den viktigaste ingrediensen i arbetet med RFK.

Under 1997 har vi äntligen börjat få ordning på ekonomin. Bokslutet ser positivt ut och det kommer att redovisas på årsmötet i Kungälv. Dessvärre lyckades vi inte få det bidrag vi sökt från Kulturfonden Sverige - Finland. Men vi ger oss inte - vi kommer att försöka igen med att söka bidrag från olika fonder. Arbetet med en minnesplatta är i gång. Vi hoppas kunna redovisa detta senare under våren. Verksamhetsberättelsen för 1998 kommer givetvis också att finnas tillgänglig under årsmötet.

Närmast i tiden ligger styrelsemöte i Stockholm den 14 februari. Det kommer att kombineras med en offentlig föreläsning av Ingmar Björkstén, författare och f.d. kulturchef på Svenska Dagbladet. Han kommer att berätta om sin bok "Krigsbarnet", som kom ut 1991. En rapport kommer i MN.

Den 15 februari träffas redaktionen för Medlemsnytt. Vi kommer att diskutera tidningens framtid. En redogörelse kommer i MN nr 2.

Den 4 april förläggs ett styrelsemöte i Borås. Där kommer vi efter mötesförhandlingarna att besöka immigrantinstitutet. Till detta är alla intresserade välkomna. I skrivandes stund är inte programmet helt klart. Men om du är intresserad av att delta hör av dig till Kai Rosnell i Göteborg.

Sedan väntar Riks-98 i Kungälv den 9-10 maj. Inbjudan med anmälningsblankett samt program skickas ut under mars månad. Då hoppas jag få se många av er. Vi vet sedan tidigare riksmöten vilken otrolig gemenskap vi känner när vi träffas. Föreningarna i Finland och Danmark är redan i gång med förberedelser för resan hit till Sverige.

Vi vet också att ett möte i Danmark planeras under försommaren likaså ett möte i Vaasa i augusti. Inbjudan till dessa möten kommer att skickas till era ordföranden så snart vi fått dem.

Jag måste också rätta till en felaktighet i MN 4/97. Tyvärr råkade det i mitt brev då bli fel pg -nummer angivet. Pg -numret till RFK är 42 45 497 -5. Skulle någon ha skickat in pengar till ett annat nummer hör av er till mig omedelbart så ska jag försöka rätta till det. Jag beklagar denna fadäs och hoppas att det inte ställt till svårigheter.

Till sist: Väl mött i Kungälv den 9 - 10 maj.

Med vänlig hälsning

Pirkeko

Redaktionsmöte i Stockholm 15 februari 1998

För första gången (!) kunde den vitt spridda redaktionen träffas och dryfta frågor om MedlemsNytt.

Inkomna namnförslag (tack alla engagerade!) diskuterades, liksom tidningens ekonomi och layout. Förhoppningsvis kommer läsarna att glädjas över en viss förnyelse.

Mellan Pirkko Ahlin (ovan) och Aune Karlsson (t h) är telefonkontakterna täta

Likaså mellan redaktören Aune Karlsson, och "layouten" Marjatta Balgård, på bild ovan. Gissa om telledningarna går varma! Betänk att vår egen tidning huvudsakligen produceras som "nätsamverkan" och trycks i Umeå på Solfjädern Offset AB

En praktisk förnyelse vore att ni som har datorer skickar diskett jämte utdrag av inskriven text direkt till Marjatta Balgård, Nydalavägen 4 D, 903 38 Umeå. Förfrågningar om programmering? Ring Marjatta tel 090-12 25 80. Meddela också red. om textmaterial och foton önskas i retur och skicka gärna med ett frankerat svarskvart. Disketter returneras automatiskt – för nästa skrivbehov!

T h Kai Rosnell

T v Gunnar Sältin

Från redaktionen

Tack för alla förslag till nytt namn på MedlemsNytt! De har kommit från Mirja Agge-Eklund, Pirkko Ahlin, Marjatta Balgård, Tuula Hallerlid, Matti Hämäläinen, Aune Karlsson, Vieno Mårtensson, Pirkko Nordberg, Birgitta Palmgren, Kai Rosnell, Ulla Ström, Gunnar Sältin, Soile Vesterberg och Hilikka Ögger. Förslagen lyder:

*Bidrag – Budskapet – Viesti,
Det var en gång, Dupletten, Då och nu, Då – nu,
Finlandsbarnen, Finska Krigsbarnsbladet, Finska Krigsbarnsjournalen, Forum,
Gammalt/Nytt, Guldstunden,
Krigsbarnet, Krigsbarnsnytt, Krigsropet,
Läsvärt/Nytt,
Memoar/Nytt, Memorandum – Muistio, Minne Sana, Minnesvärld, Minnesvärt,
Resumé,
Signalen – Signalen, Steget före – Askel eteenpäin, Språkrör, Spåret – Jäljet,
Ventilen, Vi finskbarn, Vi krigsbarn,*

Skicka in **Dina** förslag till Aune! Än finns det tid. Läs listan och låt Dig inspireras. Både en gratisprenumeration på MN och bokpriser utlottas bland förslagsställarna. Juryn utgörs av redaktionen.

Från **Mirja Agge-Eklund**, Katrineholm, har vi fått följande trevliga brev:

*"Ni skall veta alla att ni gör ett mycket bra arbete, att ge oss information om vad som händer i våra föreningar landet runt. Alla berättelser känns ungefär som personliga brev och det blir som finge jag bara fler och fler syskon för varje nytt nummer av Medlems-Nytt. Tycker att varje nytt nummer är för mej en **Guld-Stund**.*

*Jag har nu i snart sex år fått pyst på min ventil! Genom att jag gick med i föreningen har jag fått möta så många intressanta medmänniskor som hjälpt mig att ventilera mina rötter och tillhörigheten. Jag har med detta blivit starkare, duktigare och stoltare! Varje nytt möte med ett 'nytt' barn som vuxen är alltid en **Guld-Stund**."*

Detta är också Mirjas namnförslag, liksom Ventilen.

Vi vill också gärna upprepa frågorna från julnumret. Det skulle glädja oss på redaktionen mycket om Du hör av Dig med synpunkter.

- * Vad är det som är bra?
- * Finns det något som kan göras bättre?
- * Vad saknar Du?

Fortsätt också att skicka in texter och bilder.

Glöm heller inte att förnya Din prenumeration **före årsmötet den 9-10 maj**, annars får Du ingen mer tidning. Sätt in kr 40:- på pg 42 45 497-5, Riksförbundet Finska Krigsbarn/Medlemsnytt och märk talongen "Prenumeration -98". Till tidigare prenumeranter, som ännu inte hunnit till posten, bifogar vi inbetalningskort, enligt vår nya effektivitetsdrive. Skriv tydligt avsändarnamn, fullständig adress och gärna tel.nr. Skaffa också nya prenumeranter, så att MN som utkommer ut med 4 nr/år blir ännu attraktivare. Redan nu har redaktionen försökt sig på en liten ansiktslyftning!

Efterlysning:

Jag skulle vilja komma i kontakt med några krigsbarn som varit på BELLEVUE BARNHEM i Stockholm åren 1941-43. Margit Mörk heter jag och min adress är Box 6637, 714 91 Kopparberg, tel. 0580-221 37.

Till Medlemsnytt/ redaktionen

Då jag på gamla dagar fått kontakt med min biologiska familj i Finland finns så mycket att ta igen. Det gäller ta vara på den tid man har..

Mina kära kusiner är i sjuttio-års åldern och minnet kanske snart sviker så det varje dag är viktig. Det är nog också bra om vi som var här i Sverige får veta lite hur de som blev kvar ,såg på kriget och hur svårt och oändligt fattigt de flesta hade det.

Vi är ju ca 15.000 som blev kvar i Sverige. Vi har stängt ute mycket av våra känslor och ofta känt oss övergivna. Genom Finska Krigsbarnsföreningen har vi återfått lite av en egen identitet och mött förståelse och kärlek. Någon har haft samma erfarenhet och känt sig lika utanför och ensam! Det kan bara någon fatta som har upplevt det. Trots att vi är krigsbarn allihopa så har en del haft svårare än andra. Livet har ju också gett en del, mer bröd med tårar än vad andra fått. Vi har helt enkelt haft olika förutsättningar .Men det är inte möjligt att avgöra vem som lidit mest - det är inte meningsfullt heller att göra så.

Livet går vidare man måste stryka över och hitta positiva saker också.

Skickar med brevet från min kusin Brita Wittfooth från Raumo. Det är något avkortat.

Skickar också med en liten dikt jag skrev vid ett tillfälle då livet kändes tungt

Kanske kan också jag ,göra mig till tolk, för en del av krigsbarnen, då och nu ,som fortsätter komma igen

Stockholm 28 januari 1998

Gui Emanuelsson

Gui Emanuelsson /f.d. Doris Bogdanoff / Stockholmsföreningen Finska Krigsbarn

Gui Emanuelssons dikt publiceras på sidan 6

*Brev från Brita Wittfooth, Raumo
till Gui Emanuelsson*

Kära kusin Gui

Roligt att höra om din förening och alla träffar ni har. Här händer just inte mycket. Men jag hittade min gamla dagbok och tänkte på Dig - kanske kunde det vara intressant att höra lite hur jag upplevde efterkrigstiden.

Jag skriver av direkt från min gamla dagbok:

Söndag 2 sept 1945

Så var vi då i Stockholm min väninna och jag. Man blev tokig av då man tittade i skyltfönstren. De dignade under de underbaraste varor som vi inte sett skynten av på 5-6 år. Där fanns allt man kunde önska sig. Skor och kläder och framför allt snask. De underbaraste tårter, bakelser, frukt, karameller och choklad. Det var nästan mer än man kunde stå ut med att se.

På byrån Finlands barn fick vi veta att Gunni, väninnan, efter knappt en timme skulle fara till Ludvika och jag samma kväll till Gölghult utanför Oskarshamn.

Tisdag 4 sept

- konduktören väckte mig med sitt milda vrål efter biljetten. Kl 06.00 kom vi till Nässjö där jag skulle byta tåg. Den sista biten av resan kändes oändlig. Klockan 11.00 var jag framme i Oskarshamn. Där träffade jag min företräderska - som berättade att förestånderskan var omöjlig och att lönen var 75 kr i månaden. Jag tog åter en buss och sov hela vägen tills jag kom till Misterhult där postbil väntade. Fv b till Gölghult och så var jag äntligen framme. Där stod jag med mina kappsäckar utanför ett vitt hus. Överallt stod det småpojkar och tittade med stora ögon på den nya "tantan". Där fanns två andra finska tanter plus den svenska föreståndarinnan. Huset ligger helt öde bortom all ära och redlighet. Jag har ett rum på vinden som är i primitivaste laget. Pojkarna som är 25 stycken är lika som bär i mina ögon. Ett öronbedövande vrål ljuder varje minut genom hela huset. På kvällen var jag dödstrött och hade tankvärk. Jag sade gonatt och gick upp på mitt lilla kalla rum, kröp ner under 4 filtar och drog dem över huvudet och försökte intala mig själv att jag var lycklig.

(Det var hårt arbete. Vi skurade med borste hela huset, pojkarnas kläder tvättades för hand, de badades i en stor bytta. En av oss var turvis i köket och lagade mat med föreståndarinnan och diskade. Jag tyckte maten var härlig och riklig och dagarna gick.)

Torsdag 6 sept

Vi har ett grymt pack till grannar. De hade på våren tagit en av våra pojkar till sig. Erkki stackarn som är 13 år har fått jobba som den värsta slav. Han har magrat 6 kilo och ser sjuk och skräm ut. Ibland då han lyckas smita hit upp har han bönfallit oss att få komma tillbaka. Nu äntligen har missförhållandet anmälts till högre ort och vi ringde till grannen och sa att nu var det bestämt att pojken ska flytta tillbaka. Trots det släppte de honom inte och vi kunde intet göra. Dit ner vågar man sig inte gå för de kan flyga på och säga de mest fruktansvärda saker. Jag kan inte fatta att det finns så djuriska människor. Annars går jobbet normalt och de andra flickorna och jag komma bra överens.

Fredag 7 sept

Erkki kom upp med mjölken och då släppte vi inte mera ner honom. Det blev förstås ett jäkla liv. Grannparet springer här i tur och ordning och skäller på finnarna. ojken är rädd och förskrämd. I varje fall håller vi honom här uppe.

Lördag 8 sept

På morgonen tog Alli och jag mod till oss och gick till grannarna för att hämta Erkkis kläder. Medan kärringen skällde och svor kastade hon ut ett plagg i sänder framför våra fötter. Innan hon skiljde sig från hans ransoneringskort höll hon ännu en sista djävulsk predikan över hur hemska finnarna är som anfaller stackars fredliga Ryssland!

Nu har vi till all lycka inget med dem att göra mer.

Nu är Du säkert trött på mina dagboksanteckningar. En sak ännu - då jag i början undrade över att vi endast hade pojkar sade föreståndarinnan att de svenska familjerna alltid hellre tog flickor för dem kunde de pynta i siden och rosetter.

Tro nu inte att alla svenskar var som de jag berättade om å propos Erkki. Vi blev hembjudna till vänliga människor. Prästfrun kom t o m med kaffe på sängen när jag var bjuden dit. De flesta var så snälla och hjälpsamma. T ex när jag tog någon av pojkarna till tandläkaren tog han ej betalt.

Pojkarna blev mig kära och jag grät då någon av dem åkte hem.

Till sist vill jag tacka för dina brev och för tidningen MEDLEMSNYTT som jag gärna läste.

Kram från din kusin Brita

Gui Emanuelsson

*På en ocean av tårar färdas minnena.
Där finns krigets skrämmande buller.
Där finns skyddsrummets gråa fuktighet,
där – där finns avskedets stund på stationen.
Alla gråtande barn, som i brådska ska lämnas över
till någon okänd.
Kvar finns oftast en ensam mor, som med tunga steg går hemåt.*

*Idag på en lika stor ocean av tårar kommer de –
världens barn med SINA MINNEN.
Visserligen oftast ihop MED familjen
men också ensamma – som vi.
När ska hjärtat få ro för det som var
och det som är?
När ska murarna rivas?
När ska dom och vi bli detsamma som vi?
När ska världens hjärtan bli mogna att ge och ta?
Vårt liv är så kort, ibland kortare – än vi tror.
Skänk därför alla dessa barn en tanke.
Ge oss bara ett erkännande – att vi finns.
Förstå att vi sörjer.
Igår och idag!*

Gui Emanuelssons adress:
Mjölnerbacken 15, 4 tr
174 48 Sundbyberg

Pirkko Nordberg

TVÅ STORA ÖGON

*I moderns famn ett barn,
två stora ögon
i en kropp
som hungrar...
Över alla gränser
vandrar synen tyst,
två ögon ropar hjälp,
man undrar...
Varför hunger
i mitt hus ej bor,
ej heller törst,
jag bara frågar?
Varför i överflöd
andra lever,
väljer, vrakar
synen plågar!
Varför krig om religion
människor emellan
bara växer,
framåt tågar?
Kriget skördar,
låser bakom gallret
den som orda kan
och vågar...
Två stora ögon
frågande Dig ser,
kan Du hopp dom ge?
Det kunde vara Du
som törstar, hungrar,
det kunde vara Dina ögon
som Du ser...*

Pirkko Nordbergs adress:
Betaniavägen 22 A
290 10 Tollarp

Efterlysning:

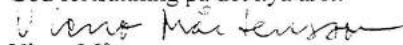
Mariestad den 2.1.98

MedlemmsNytt !

Jag besökte utställningen "Med lapp kring halsen" i Finlandsinstitutets lokaler i början av december. Eftersom jag själv har varit en av "huvudpersonerna" i denna förflyttning av 70.000 finska barn till Sverige är jag ganska förtrogen med denna "lapp kring halsen". Men jag tittade i alla fall på fotografierna, då min blick föll på ett foto av två finska soldater med häst och vagn i mycket eländig terräng. Det kunde ha varit min far, eftersom fotot var taget i Rukasjärvi. Min far stupade i Rukasjärvi september 1941. Inte förrän nu 1997 har jag läst eller hört något om Rukasjärvi. I april 1997 såg jag en bok hemma hos min bror skriven av Onni Palaste och bokens titel är "Raappanen miehet" /General Rapps män/. Jag kan inte läsa finska men min bror berättade att boken handlar om soldaterna som slogs vid ryska gränsen- Rukasjärvi. Pappa var med i 14 D OCH 2 KKK/JK52.

Är det någon som känner till Tiiksjärvi fältsjukhus eller Ontajärvi eller Rukasjärvi vore jag tacksam att komma i kontakt med vederbördande.

God fortsättning på det nya året!

Vieno Mårtensson
Porfyrvägen 20
542 31 Mariestad

0501-10790

I sitt brev skriver Vieno Mårtensson också följande rader. Hon säger sig inte ha något emot "MedlemsNytt" men föreslår "Bidrag" och "Resumé".

"Vad jag tycker om MedlemsNytt! För mig är det intressant att läsa om andra krigsbarns "öden", både om det som hände i Finland innan vi kom hit, om resan och om vad som hänt oss här i Sverige. Jag vet att det finns människor från Finland här i Mariestads-trakten, men alla lever sina egna liv. Jag är positivt intresserad av andra människor, därför vill jag veta mera.

Det skulle vara intressant att få referat av intervjun med Pirkko Ahlin i programmet "Grannland".

Jag har inget emot namnet "MedlemsNytt".

Jag vill också slå ett slag för Eeva Kilpis böcker om krigstiden – man känner igen sig.

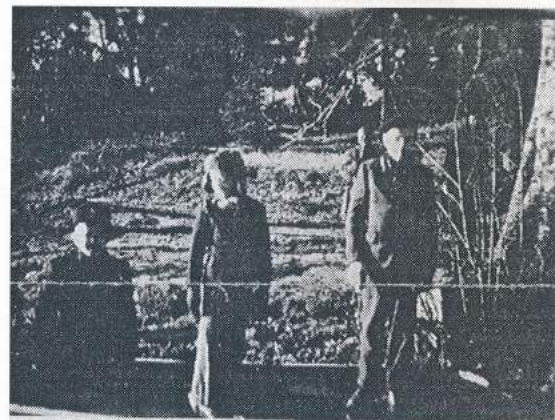
Var finns alla dessa barn nu som är mellan 50 till 60 år?

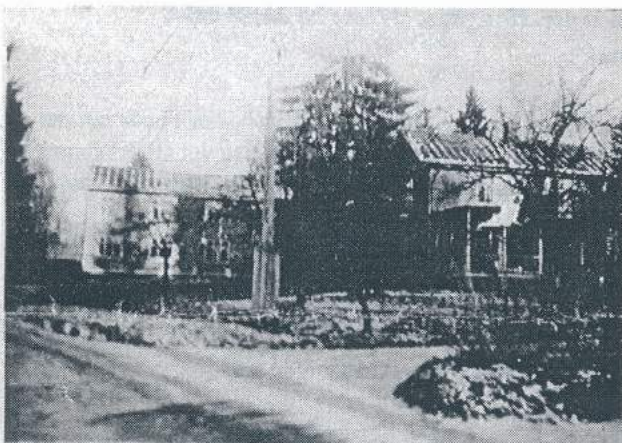
Barnhemmet i Dalarna blev vi flyttade till åren 1946-47. Risgården var namnet på barnhemmet, det ägdes av Borlänge, platsen hette Saxhyttan

Vinterbild, tant Mimmi nederst t v med ett barn i famnen, en trevlig tant och en duktig pianist

Tre gossar, fr v Osmo, Taisto och jag

Solgården, barnhemmet i Småland, utanför Värnamo. Solgården låg på en vacker plats i tallskogen med vackra ekar och andra blommande träd. Där hamnade vi året 1944. Vi var bland de sista av skaran på ca 70000 barn från Finland

Här står vi ute på gårdsplanen med tant Hilikka i mitten, som håller en pojke i famnen. Gårds-karlen står längst t v, barhuvad, en trevlig gosse

Redaktionen för MN har fått nedanstående brev med kopior av foton, som vi återger på detta uppslag. Hoppas det finns f d barnhemsbarn, som kan hjälpa Karl Erik med upplysningar.

Karleby 19.1.98

Karl Erik Eklund är mitt namn, som var ett utav krigsbarnen i Sverige. Barnhemmen var mitt hem. Det första hemmet var i Småland intill Värnamo. **Bor** hette samhället och barnhemmet **Solgården**. Där var finsktalande tanter som hade hand om oss, det var där jag lärde mej finska, för trakten i Finland som jag kom ifrån talades endast svenska. Så kom förflyttning till Dalarna. **Risgården** hette barnhemmet och ägdes av Tunabygdens barnhem i **Borlänge**. Det var där jag gick i skolan Nyhammar i 7 klass – yrkesskolan i Grängesberg – och skriftskolan i Grangårde. Kontakt har jag haft med personalen ännu denna dag, för jag blev så fäst vid Dalarna. Husmors namn var Elin Bääs från Borlänge. Nu undrar jag ifall det finns nån möjlighet att få reda på vad barnens namn var den tiden åren 46–47. Husmor har lämnat jordelivet, men hon överlämnade alla pappren till Finska föreningen i Borlänge. Vi var över 4000 barn som var på olika barnhem, och nu försöker vi ta reda på var en var finns. Husmor hade också ett fosterbarn från Finland, som nu heter Raili Pelander och bor i Borlänge. Här är några bilder från barnhemmen i Småland och Dalarna där jag bodde. Ifall det finns nån möjlighet att få hjälp vore jag mycket tacksam.

Karl Erik Eklund
Kaffevägen 5509 Räkaskogsvägen 4
FIN-676 00 Karleby
Finland

Soile Westerberg, Australien

BLÅ MOT DET VITA

År 1942

Den femåriga flickan har förlorat sin far i kriget. Ett halvår senare, nyligen sex år fyllda, reser hon till Sverige som krigsbarn. I barnets fantasi finns fadern fortfarande vid liv – någonstans. Kanske därhemma. Kanske i främmande land. Så en dag...

De hälsade på i den lilla staden, där flickans – Karin – mormor bodde.

Det var där, som hon trodde att hon såg sin far komma gående på gatan; hon var säker på att det var han! Han hade på sig en grå kostym, och han gick på samma sätt som far, med långa kliv, mycket fort och bestämt gick han. Rakt emot henne kom han gående!

Minnet av händelsen skulle dyka upp långt senare då hon gick den gatan.

– Tänk, om han har bott här hela tiden!

Det var bara några veckor efter ankomsten till Sverige. Minnet av fadern var fortfarande så levande och precis. Men då hon hade kommit nära nog hade mannen vikit av och öppnat en grind, en vit trädgårdsgrind. Den smällde igen efter honom med ett klick, och han var försvunnen. Stora, knotiga äppelträd dolde honom. Hon hörde knastrandet av gruset på grusgången, som lät alltmer avlägset. Så slog en dörr igen. Borta!

Det fanns en syrén där, blå mot den vita grinden. En gren vajade svagt efter att han hade snuddat vid den. Blommorna dalade ner och bildade en liten driva på cementen, där hon stod. Häpen tänkte hon:

– Flaggan! Finska flaggan! Blått mot det vita! Visst bodde han här...

Hon hade tittat ilsket på sina fötter, som inte varit snabba nog, trots att hon skyndat sig så. Det var nog skornas fel. Hon hade vant sig av med att gå med skor på. Det behövdes inte där hon bodde. Det var skönt att gå utan skor. Nu hade de dumma skorna gjort så att hon inte hade hunnit!

Man kunde skymta ett vitt hus mellan grenarna längst bort i trädgården. Trädgården var fin. Den påminde om trädgården på det där stället med den lilla finska pojken. Där som hon inte fick stanna. Vad skulle hon nu göra? Hon vågade ju inte gå och knacka på.

Två stora, vita snäckor låg innanför grinden. En på varje sida om grusgången. Om man håller en snäcka mot örat, då brusar den och berättar saker för en. Det hade någon sagt. Men hon hade aldrig fått prova... Om hon skulle?

Hennes arm räckte precis till. Precis. Hon satt hopkrupen mot grinden och höll snäckan mot örat med bägge händerna.

Brus. Som när man hör vatten. Inget mer.

– Ja, än se'n, uppmanade hon otåligt. Någon kunde komma och se henne. – Berätta då, berätta om det är far!

Brus. Mera brus. Bara det.

– Detta är viktigt!

Det var nog samma med snäckorna som med allting annat. Snäckan förstod henne inte, den heller. Men hon måste få se honom, annars skulle hon aldrig få veta, om – kanske skulle man bara öppna grinden och gå in?

Hon tordes inte!

Det fanns myror i snäckan. Några hade stannat kvar på hennes arm, och hon borstade bort dem, samtidigt som hon beslutade sig för att gå tillbaka till mormoderns hus. De hade nog börjat sakna henne. Hon kunde ju inte förklara för dem. Hon gav snäckan en sista, frågande blick. Kanske den skulle ångra sig och ropa ut: vänta, jag vet, jag vet!

– Även om den där snäckan hade haft en röst, hade jag inte förstått den, tänkte hon. Hon hade varit olycklig.

Nästa dag, det var en söndag, gick hon förbi på gatan utanför syréngården, den blåvita, och hoppades... Hon kunde bara stanna en stund.

Det satt en figur vid trottoarkanten när hon gick förbi. Det var en flicka i hennes egen ålder. Hon grävde med en liten spade i gräset. Flickan satt där och tittade inte ens upp, när hon gick alldeles intill henne. Hon höll ett öga på grinden, och ett på flickan som grävde. Det kunde väl inte vara roligt att sitta på huk och

gräva ett hål med en leksaksspade? Nyfikenheten tog överhanden. Hon gick dit. Flickan tittade upp, men sedan fortsatte hon att gräva. Hennes ansikte var strimmigt och rött av tårar. Bredvid henne låg en död fågel.

Hon hjälpte flickan att begrava fågeln. Flickan pratade hela tiden. Hon tycktes inte förstå – eller bry sig om – att hon inte fick något svar.

När hon hörde röster från huset med grinden, reste hon sig hastigt och gick så nära, att hon kunde titta in i trädgården. Flickan såg undrande på henne; hon höll på att sätta ihop två pinnar till ett kors. Hon ville nog att fågeln skulle ha ett kors på sin grav.

En dörr öppnades i huset. Radion tystnade. Skulle hon få veta, nu?

Det hördes steg på grusgången. Hon skymtade den grå kostymen. Å, vad hon önskade att det skulle vara sant! Det värkte i bröstet, det gjorde ont, hon ville både springa sin väg och stanna. Men hon stannade.

Syrénen tappade sina blommor på hans hattbrätte, när han öppnade grinden. En ny driva av blått bildades på marken bredvid den

förre. Hon märkte att grenen hade förlorat nästan alla sina blommor. Men bladen glänste vackert i solljuset.

En hel familj gick ut genom grinden. Mor, far och två barn, och de gick alldeles förbi henne, där hon stod. Mannen var inte alls lik hennes far. Inte på nära håll. Han talade svenska. Hans röst lät gäll och otålig. Hon vände sig bort – hon tyckte illa om hans griniga ansikte. Barnen såg inte glada ut, de heller.

Nej, det var inte konstigt, att snäckan hade varit alldeles, alldeles stum!

Hon tittade efter familjen. De hade hunnit ett stycke. Sedan, när hon var säker på att de inte skulle se henne, hämtade hon en handfull av de blå syrénerna, som hon strödde över den lilla fågelns grav.

Flickan hade försvunnit. Kanske hade hon gått hem. Vad hette hon? Var bodde hon? Var hon också kanske bara där på besök? – Det var synd, tänkte hon besviket. – Det var en snäll flicka. Hon brydde sig inte ens om att jag inte kunde svara henne!

Flickan med den döda fågeln. Hon återsåg henne aldrig; hon, som blev den allra första lekkamraten i det nya landet.

Foto av Soile Westerberg,
f. Prykäri, taget någon-
stans under färden till
Sverige

HELMI ERVING-ODELBERG sänder följande textutdrag till MEDLEMSNYTT. Den ska ingå i en antologi med texter av 40 andra invandrare från olika håll i världen under titeln "Möten med Sverige". Boken publiceras som lågprisbok i serien "En bok för alla" i samarbete med "Kultur i hela landet" inför Kulturhuvudstadsåret 1998. Den kommer att vara på 160 sidor och kosta endast 40 kr i handeln.

TILL CHOKLADLANDET

Några glimtar ur ett krigsbarns liv.

Allt oftare samlas de vuxna kring radion. I köket lägrar sig tystnaden. Nyhetsförmedlarens röst dominerar rummet. Jag känner spänningen dallra. Allas uppmärksamhet riktas mot den ekande sakliga rösten som försvinner av och till i öronbedövande pip, skrapningar och brus. Febrilt skruvas det på apparatens reglage, röster kommer, röster går. Radiovågorna böljar fram och tillbaka. Svordomar och förbannelser ekar i rummet. Enligt de vuxna är det Ryssen som sitter där inne i apparaten.

Jag tänker:

- Om jag sparkar på den där lådan, kanske han kommer ut.

Ryssen finns överallt. I luften, i Helsinki, i Suomussalmi, i Salla, i Petsamo. Ja, överallt finns de grå figurerna med de typiska grå mössorna med en mjuk "skorsten" högst upp och öronlappar hängande långt ned på axlarna.

Enligt radion finns de, till och med ganska ofta, i luften ovanför oss i Rovaniemi. Det sker när HÄLYTYS ekar över stan. HÄÄLYYYTYYY inträffar när som helst, vare sig det är dag eller natt, kväll eller morgon och var man än befinner sig. Det händer när jag är på affären i stan, långt hemifrån, eller när jag är med kamraterna i "isbacken". De vuxna förbjuder mig att gå på stan, det är bäst att stanna hemma. HÄÄLYYYTYYS kan komma och då hinner jag inte till skyddsrummet.

Skyddsrummet blir vårt mål när HÄLYTYS ekar i öronen. Det är mörkt, skumt, rått och fuktigt där inne och det hörs ett dovt mummel, tyst gråt och försiktiga ojanden. Det är ingen glädje, inga skratt bara tyst oro. Vi barn flyttas från bekanta till obekanta knän. Främmande dofter blandar sig med mer hemvana odörer. I ett hörn hör jag en gamling nynna sjunga psalmer. Melodierna ger mig tröst och jag tycker om det, andra vojar sig och skriker; "Tyst med dig kärring!" Oron och osämjan gör mig orolig, otrygg. Det är långtråkigt och svettigt, yllestrumporna kliar, under mössan kliar det. Ja överallt kliar det. Varför finns det inte vatten? Jag vill ha vatten.

Stundvis vibrerar marken under oss. Det svaga ljuset kommer och går. Skuggorna fladdrar kusligt över väggarna. En dag dallrar marken så att vi faller mot varandra.

- Sattuikohan mejän taloon? - Träffades måntro vårt hus.-

Till slut avslutas det hela med FARAN ÖVER - signalen. Äntligen öppnas dubbeldörrarna på vidgavel. Ljuset och den friska luften tränger sig in tillsammans med uppgifterna om var bomberna fallit denna gång.

En dag när vi kliver fram från skyddsrummets mörker sade farbrorn som öppnade skyddsrumsdörren:

- Appteekki on pommitettu. -Apoteket är bombat. -

Apotekarbarnen som jag tidigare lekt med i isbacken hade dödats. De låg där sönderslitna, sades det. Allt det hade ryssarnas dundrande, vinande flygplan gjort. Skrämda och tysta vandrar vi hemåt. Barnets frågor blir aldrig uttalade och får heller aldrig något svar. Bara tystnad och sorgsna blickar bollas mellan barn och vuxna. Det gäller att inte störa de vuxna med onödiga frågor.

Det var till det apoteket, vid Valtakatu, som jag så ofta sprungit med min slant i handen för att köpa den goda lakritsen som bara fanns där. Lakritsen som hade en efterlängtd, starklen smak. Nu finns ingen lakrits mer.

- Tänk om det ligger berg av lakrits i ruinerna! Vi springer springer dit och kollar! Säger en av pojkarna.

- Kan man ? Får man?

- Tänk om vi flyger i luften om vi går dit.

Skrämda står vi där på andra sidan gatan och ser den svarta röken stiga upp mot himlen. Skorstensruinerna sträcker sina mörka armar mot skyn. Tysta beskådar vi dagens händelse.

På natten kommer små ryssar till mig i drömmen. De är små, små grå och de har de karaktäristiska mössorna på. Det är fullt av små ryssar under min säng. De kryper upp till mig , de går på mig. De promenerar upp på mitt ansikte och vidare in i det svarta lockiga håret, som alltid tovar sig under nattens mara. Jag vaknar och kryper närmare moster. Jag vågar inte väcka henne, trots att jag är rädd. Ryssen finns överallt , så varför inte också i drömmen.

Det är den här tiden alla talar om Chokladlandet Sverige. Där finns inget krig. Barn kan få åka dit. Där säger man: "Finlands sak är vår." Där säger man också att det är en "ära, vilja och skyldighet" att hjälpa Finlands folk. De här orden står i deras

järnringar, som de har fått i utbyte för sina guldringar. Där är alla snälla mot Finland, där kan man få mycket mat, karameller och fina kläder och där är inga bombningar, ingen hälytys.

Innan pappa Ekki stupade sa han alltid att hans barn inte skulle skickas till Sverige. Men nu är allt annorlunda. Pappa finns inte längre och jag hör hur farfar och moster Sirkka pratar om Sverige. De pratar med varandra, med grannarna och med mig.

En tid av förberedelser börjar. Farfar och jag går till affären mitt emot brandstationen. Där köper vi en liten brun väska med grårutig pappersklädsel. Till tanten bakom disken säger jag:

- Jag ska resa till Sverige.

Jag är lycklig över att ha fått något nytt och jag skyndar mig till mina tremänningar för att berätta den stora nyheten. All min glädje vill jag dela med dem.

- Vad ska du med en väska, inte kan du få åka till Sverige! Du som varken har mamma eller pappa. Nej inte får du åka! Förresten, det är bara sjuka barn som får åka. Och visst sa doktorn att du var frisk. Nej, nej inte får du åka, sa mina tremänningar i en mun.

Men dagen och stunden kommer då jag sitter i den ambulansliknande bilen som står utanför brandstationen. Min lillebror och jag har varsin brun väska. Den är omsorgsfullt packad med rena och hela kläder. Kläder som moster Sirkka har sytt om av gamla vuxenkläder som hon har fått från Punainen Risti - Röda korset. Varje plagg är uppräknad på en lista som är klistrad på väskans insida. Alla kramas och har tårar i ögonen. Mitt i farfars stora kram viskar han tyst i mitt öra:

- Ta väl vara på din lillebror. Tappa inte bort honom. Håll honom stadigt i din hand.

Nu är jag äntligen på väg till chokladlandet - där ska jag få köttbullar, potatis, karameller, tuggummi och silkesstrumpor. En lång och obekant resa ligger framför oss. Bilfärden byts till tågresa i Kemi. Tåget skramlar fram och ångloket visslar med jämna mellanrum. Vi stannar ganska ofta. Militärer och lottor kommer in till oss från stationerna. De har tvättkorgar fyllda med smörgåsar, som är av ett konstigt sött bröd. De smakar inte som hemma, men vi äter upp det vi får. Vi ska inte vara till besvär. Lottorna kommer in med stora mjölkkrukor. Locket öppnas och det dinglar i sin kedja i takt med tågets melodi. Vi får dricka så mycket mjölk vi vill.

Mätta och belåtna lägger vi oss på bräderna, som har lagts mellan sätena så att det blir en ganska bred säng, och där ligger vi fyra-fem tätt intill varandra. Tåget skakar fram, visslan ljuder och

skramlet av mjölkrukans lock dallrar rytmiskt. Snart somnar jag tätt intill lillebror.

Med ett ryck vaknar vi. En ny dag har börjat och vi får mat igen. Slammer och främmande ord överröstar barnskrik. Lillebror mår illa och kräks över oss alla på britsen. Hans nya fina overall smutsas ned. En tantlotta kommer rusande och ser arg ut. Hon rycker upp lillebror från bädden och pratar och gormar och skakar honom. Han gråter "äiti, äiti..." och jag gråter " Sirkka, Sirkka..." Jag är rädd och jag skäms över vad vi har ställt till med. Nu är vi till besvär.

Den långa resan är äntligen slut. Vi är många barn som kliver av på en liten station. Vi står i en lång rad på perrongen. Precis som jag blev tillsagd av farfar, håller jag min lillebror hårt i handen. Jag är trött och orkar inte tänka så mycket. Vi bara står där. Jag ser att på stationshuset står det med stora bokstäver BACKE. I vårt språk används inte B så ofta och inte heller C, så jag vet inte hur man läser ut ortens namn.

En stor kraftig tant kommer emot oss och plötsligt känner jag att min hand är tom. På ett ögonblick är min lillebror borta. Jag står ensam med de andra barnen. Var är lillebror? Samtidigt kommer en farbror i "krimmelmössa" mot mig. Han tittar på mig, tar av sig sin ena grå vante och för sin hand mot de lappar som i ett papperssnöre hänger om min hals. Han läser:

- Helmi Maria Erving Barn L 522

- Till Folkskollärare Axel Ericsson Backe, Fjällsjö.

Jag får sätta mig på en spark. På sparkens utskjutande del framför mig ligger min väska. Farbrorn skjutsar mig och bredvid honom går en tant i svart hatt och grå kapp i fiskbensmönster. Jag förstår att hon är farbrorns fru. De ska nu bli mina svenska föräldrar.

Sparken glider dåligt på vårvintervägen. Jag försöker göra mig så lätt som möjligt. Innan vi åkte hemifrån blev jag strängt tillsagd att inte vara till besvär. Kanske är jag mindre till besvär om jag inte känns så tung på sparken?

Om en stund är vi inne i ett stort kök. Jag säger: " taunotauno" Ingen förstår vad jag vill. De börjar duka fram mat på det stora köksbordet. Jag tittar storögt på allt som dukas fram medan jag säger "taunotauno." Tanten ger mig ett stort äpple, men jag säger bara "taunotauno". Hon tar fram något som ser ut som choklad och bjuder det på en hårdbrödsörgås. Vad konstiga de är i det här chokladlandet. De har till och med choklad på smörgåsarna.. Det ser gott ut. Jag tar en stor tugga. Det smakar underligt, inte alls som tyskarnas. Jag tycker inte om det, men jag äter ändå och sväljer utan att känna på smaken. Åter säger jag "taunotauno". De tar fram den blågrå palören och söker ordet, men hittar det inte för de förstår mig inte.

Varje dag , varje kväll upprepar jag ordet. Men ingen förstår. En dag står jag i köksfönstret. Då ser jag tjocka tanten och hon har min lillebror på sparken. De närmar sig vår port och jag ropar TAUNO, TAUNO. Äntligen har de förstått vad jag har sagt och äntligen får jag träffa min lillebror. I dörren springer han emot mig och vi sitter på salsgolvet tätt intill varandra. Vi vill inte skiljas åt, hela dagen är vi tillsammans. Tauno är glad och säger att han har det bra. Han får mycket mat och han har en svensk bror och en svensk syster. Han säger att han bor alldeles granne med mig. Vi kommer att ses ofta. Och ofta sitter Tauno bredvid mig i skolbänken. Han får komma in i klassrummet när han vill och sitta bredvid mig och rita. Han är bara tre år och kan inte göra så mycket mer. Men han tycker om att sitta bredvid mig.

I den här byn är vi tretton finska barn i familjer. Uppe på kullen i det stora huset finns dessutom ett barnhem för finska barn. Hela första läsåret går vi alla i finsk skola. Den är på samma skola som de svenska barnens.

I samma hus som jag bor är vi tre finska barn, Sisko, Esko och jag. En ljummen ljus vårdagskväll hörs Eskos svenska mammas rop från fönstret i övervåningen:

- Esko nukkumaaika.

De taktfasta stegen på övervåningen talar om att nu är det bäst för Esko att lyda. Esko måste BUMS in. Leken stannar av och vi barn på gården, svenska som finska, förenas i ropen:

- Eskooo nukkkuuu maaa aikaaa, Eskoo nukkkuumaaaikaaaa.

Klockan är bara sex och vi andra får ännu njuta av vårkvällen någon timme. Esko sitter nu inne på sin jungfrukammare, kikar ut på oss som fortsätter vår lek.

Många är vårkvällarna när våra obarmhärtiga rop skallar över Fjällsjöns vatten och återges av ekot från Backes sju kullar.

- Eeskooo nukkkuumaaaa aikaaaaa.....

Min svenska pappa tar mig ofta med sig på promenad på byn och när vi går på byvägen hand i hand träffar vi den ena bybon efter den andra. Då och då stannar vi till och alltid presenterar han mig för alla. Han säger:

- Det här är vår flicka Helmi. Hon kommer från Rovaniemi i finska Lappland. Hon är duktig och hon har verkligen sisu.

Jag känner mig glad och en aning stolt. Det låter som det är något väldigt fint och bra att vara finsk. Jag följer gärna med honom vart han än går för det känns bra att vara tillsammans med honom.

Forts på sid 22

Sirkka Eriksson

Hem till skolstarten

När Kauko och jag kom hem till skolstarten från mormor, talades det bland alla människor om, att det finns massor med ekorrar i Kauppiskogen (närbelägen skog). "Det har man nu hört i flera veckor, vi går dit och tittar", sade Urho. Vi tre gick dit och fick se så mycket ekorrar, de kom helt intill folk och var inte alls rädda. Äldre människor sade, att de varslar om krig.

Den 1 september traskade jag så iväg till min fortsättningsskola. Jag var ledsen inom mig, att jag inte hade råd att fortsätta i läroverk. Men jag var inte ensam i den situationen, varje år gick till arbetslivet ett stort antal tonåringar, som hade helst av allt velat fortsätta, men hade inte råd. Terminsavgifter var dyra samt bok- och materialköp m m. Så jag fann mig i detta, dessutom hade pappa haft lite planer en tid, som vi skulle förverkliga kanske, när jag blev lite äldre, om ett år eller så. Hans dröm var, att han och jag skulle starta en liten mjölkbutik. Där skulle finnas kaffe och andra specerier, bara ett litet lager, så som hos Majanens.

Först kände jag faktiskt motvilja att gå till denna skola, men jag fick oväntat stöd och vänskap. I klassen började konståkerskan Pirkko Siira, vars vackra varelse och träning jag hade beundrat på avstånd på isen. Men vi kände inte varandra. Hon bodde dock i vår stadsdel intill torget. Och jag tänkte: kan hon gå den här skolan, kan väl jag.

Sedan, tack vare henne, kändes det mycket bättre, och hon började gå med mig skolvägen när hon märkte att jag bodde nära henne. Hela den härliga Tavastgatan fram till Aleksanderparken fick vi gå tillsammans. Allt började ju bli riktigt bra, kände jag, och ofta ville hon att jag kom hem till henne också. Vi pratade om framtiden och om våra drömmar. Hon ville bli damfrisörska och hade redan bokat en lärlings-

plats åt sig till nästa år. På hemvägen från skolan tittade vi på guldsmedens skyltfönster och valde saker, ringar, kedjor och allt. Utanför en skoaffär valde vi nya lackskor, fina skor av krokodilskinn eller boksiskor, jag var ju "specialist".

Vi hade ämnena räkning, religion, friskvårdslära, slöjd, matlagning, engelska. I slöjden började alla göra ett vitt hushållsförkläde. Sedan på slutet skulle vi sy ett litet korsstygnsmönster på det. Vi lagade mat, dukade vackert och åt. Vi började skriva egen kokbok, "Pirkkos kokbok", "Sirkkas kokbok" osv.

Så gick några veckor under vilka pappa ofta läste högt tidningens nyheter för mamma på kvällarna, han hade den vanan, mamma stoppade strumpor och lyssnade. Jag riktade ingen uppmärksamhet på allt han läste, men just oroligheter i Europa minns jag, och hans kommentarer "nu igen flera hundra till har fångslats till koncentrationsläger, voi perkele", sade han, "oskyldiga".

När vi hade gått i skolan två månader blev det flyglarmsövning. Vi hade inte fått någon information alls, visste inte hur vi skulle göra, om det fanns något skyddsrum eller ... Någon ropade i korridoren att alla elever ut, när en larmsiren började tjuta på skolans tak.

Där stod vi 700 elever på skolgården och var förvånade och utan ytterplagg. Efter en stund ropade rektor att vi kan gå in igen, det var bara en övning. Jag tror att sirenen fungerade inte riktigt, för det kom ingen "faran över"-signal. Vi fick inte veta något mer, lektionerna fortsatte. Obekymrade fortsatte vi skolgången. I slöjden fick Pirkko och jag förkläden så pass färdiga, att vi började sy korsstygn på dem med rött broderigarn. En tanke for genom mitt huvud, att detta vita förkläde kan jag ha sedan som "uniform" i vår mjölkbutik.

En dag i november installerades en larmsiren på skofabrikstaket mitt emot vårt hus och syntes bra från köksfönstret. Ännu ville pappa inte tro att den behövde komma till användning. Vi hörde inte heller hur den lät, den provades inte. Vi syskon pratade oss emellan och undrade hur mycket ljud den egentligen kunde tjuta ut.

Båda morbröderna Juha och August blev inkallade samt alla pappas bröder och alla män vi kände, under 43 år. Pappa hade blivit 43 i september. Han fick ett papper där det stod, att han blir VS-skyddsman hemma och/eller kommer att bygga broar i Karelen, allt i hän-

delse av krig. Tills vidare fortsatte han sitt reparationsarbete vid skofabriken mitt emot.

Vi barn var och tittade på, hur hela stora karavaner stridsvagnar och män samlades på vårt torg och fortsatte att gå fyra i bredd gatan fram mot centrum. Nya och nya män kom. Förbi oss passerade bland andra Nieminen från vårt hus och vinkade till oss, samt Reijos pappa. De bådas minsta barn var tre år.

"De är kallade till stormanöver" ropade högtalaren och började spela "Vårt land". Men pappa hade varit med om så mycket, att han förstod att myndigheterna inte gav riktig information om saker och ting åt folket. Och även om han ville tro i det längsta, att inget krig var nära, tänkte han nog mycket på det – och han gav oss barn en hel del "egen" information "för säkerhets skull", som han sade.

Ett allmänt samtalsämne var nu, att vårt lands frihet hotades. Andra världskriget rasade. Till dess oväsen rycktes även lilla Finland med, vi kom att få kämpa för vår nationella existens. Det finska folket blev bokstavligen talat taget på sängen. Tidigt i gryningen den 30 november 1939 gick Sovjet till angrepp mot Finland. Vi var ett land i krig.

Torsdagen den 30 november hade mamma, pappa och Urho gått till sina arbeten på morgonen. Mamma arbetade nu i Aaltonens skofabrik nära vårt torg. Urho väckte mig innan han gick. Jag plockade något med skolböckerna och skulle snart väcka Kauko, och vi skulle gå till våra skolor.

Plötsligt började alla larmsirener tjuta, ett öronbedövande ljud. Sirenen mitt emot oss på fabrikstaket vrålade som bara den. Larm. Flyglarm Ingen tvekan! Kriget hade överrumplat oss.

Kauko vaknade till detta genast. Jag blev rädd och öppnade dörren för att se andra människor. Samtidigt ropade jag åt Kauko, att han tar med sig kläder och springer ut med mig. Jag häffade åt mig kappan och mössan och vi sprang, Kauko i nattkläder. Gatan var redan full av folk, alla sprang mot Kauppiskogen. Just när vi var utanför porten kom pappa springande och försökte ropa, att vi ska följa efter andra människor, själv ska han se till att de gamla kommer till något skydd.

Vi kom ifrån grannarna på den breda gatan Puistokatu (Parkgatan). Det gjorde att jag kände mig så övergiven trots att Kauko sprang tätt intill mig. Så rädd jag var, och min mun

fylldes med varm vätska, som jag spottade ut flera gånger. Plötsligt nära skogen dök pappa fram. Hur bra det kändes går inte att beskriva. Han stannade med oss under träden, och Kauko klädde på sig, och jag klädde på mig kappan. Alla stod stilla under träden. Några småbarn började gråta. Folk började trampa med fötterna för att inte frysa, men nästan ingen pratade något. Det var som alla skulle varit rädda för att även rösterna hördes till fienden. Snart hördes "faran över"-signal, ett långt tjutande sirenljud.

En del folk gick direkt till sina arbeten. Pappa kom hem först med oss, öppnade radion. Där sades, att det var svåra flygbombardemang i Helsingfors på morgonen, Sovjet gick på alla fronter till angrepp, folk hann inte undan och flera barn dog. Det sades också, att skolorna i hela landet stängs nu. De västliga städernas skolor blir soldatsjukhus bl a i Tammerfors. "Behåll lugnet", uppmanades sist i radion och sedan spelades "Vårt land".

Pappa rådde oss att springa till samma ställe igen, om nya larm kom och uppmanade oss att annars hålla oss hemmavid. Vi undrade var mamma och Urho var under larmet. "De har nog skyddsrum där under sina arbetsplatser", svarade pappa.

Innan pappa gick till sitt arbete tog han fram två stycken hundra marks sedlar och gav oss var sin och sade: "Ha dessa pengar alltid med er, glöm inte det! Om det skulle gå illa för mamma och mig, så tag fåget till mormor, de ordnar för er, och där känner ni alla! Vi kommer att hamna på olika ställen under larmen. Följ alltid efter dit ni ser att de vuxna springer och kom alltid genast hem efter 'faran över'-signalen! Vi kommer nog att klara oss, men för säkerhets skull..."

"Hej då, Kake-pojken, hej då, pappas flicka", sade han när han gick, han skulle också titta till de gamla i huset i förbigående. Han byggde ju nya trappor inom skofabriken och hade bara att gå runt hörnet. Vetskapen om att han fanns så nära kändes skönt.

Den här episoden, hur pappa sakligt gick tillväga och talade till oss och accepterade det som inte gick att förändra, och hans tysta närvaro där i skogen på morgonen under första flyglarmet, blev som en stöttepelare i mitt krig. Om annat omkring rasar sönder, står den kvar, kändes det.

När vi sprang till skogen trodde jag att jag måste vara stark, måste ta ansvar, måste kunna

allt och hårda ut. Och så kom pappa och vi fick bara ta emot godhet, och han tog bort bördan. Han blev min egen krigshistorias hjälte, som historieböckerna och militärarkiven har glömt att skildra – mannen av folket med sin egen folkbildning.

Pappas sätt att handskas med situationen och tala till oss var beundransvärt och fick en avgörande betydelse för oss barn. Han visade inte någon hopplöshet, han skrämde oss inte, men han daltade inte heller med oss, utan gick till sitt arbete som vanligt och lämnade oss hemma.

Hans eget vardagsliv hade nu fått så många nya hinder, som måste besegras varje dag. Men vi fick något i vårt medvetande, att även om Döden lurpassar på oss vid knuten, så gör Livet det med.

Flyglarmet gick igen samma förmiddag. Kauko och jag hade hunnit äta lite och diskuterade om detta med krig. Vi beslöt att inte släppa grannarna ur sikte på gatan om nya larm gick. Sedan beslöt vi läsa lite och tog fram våra biblioteksböcker. Då gick larmet. Även alla tågen visslade med full kraft den här gången och brandkåren tjöt, samtidigt med alla larmsirener, som det blev alla andra gånger sedan.

Vi såg inte pappa den här gången. Vi sprang mellan tant Kenttälä och Halis mamma och Irja och Asseri. Jag var lika rädd som första gången, men jag teg om det. Alla var väl rädda, annars springer man inte för livet.

När vi var nära skogen tappade Asseri en sko. Han hade inte haft tid att knyta den. Skon blev kvar och han sprang i strumplästen. Där framme i skogen stod en Röda Kors-syster och gav honom varma strumpor och en tant klädde en stor pälsvante på foten utan sko. När sedan allt var över letade vi, om vi skulle hitta skon. Den låg vid ett hushörn väl synlig, var inte tilltygad heller, hade kastats dit genast av någon klok människa. På kvällen tågade vi fyra barn och lämnade tillbaka pälsvanten, för det fanns adress skriven inuti den.

De vuxna klistrade vita pappersremsor kors och tvärs på alla fönsterrutor, hoppades det skulle skydda lite mot lufttryck när bomberna föll. Svarta mörkläggningsgardiner drogs för. Gatubelysningen släcktes överallt.

Pappas tal glömmar jag aldrig. Vad han måste ha varit orolig för oss barn på morgonen, när flyglarmet så överrumplade alla, trots alla misstankar före, och det fanns inget skyddsrum för oss heller ännu. Folk hade hela hösten följt

händelserna i press och radio, hur det var i Europa, men om vårt eget land sades inte mycket.

Första flyglarmet blev enda gången som pappa kom att vara nära oss. Han hade plikten som skyddsman, och de andra hamnade på olika platser på grund av arbeten och ärenden. Det blev alltid Kauko och jag tillsammans.

Under veckan som följde efter denna krigets första dag började folk ordna med saker och ting och ta hand om sig själva. Myndigheterna kunde man inte vänta sig att få någon hjälp av. De hade så mycket annat: inkallade soldater att ordna för, inreda skolor till sjukhus i en hast – sårade hade redan börjat komma till västra Finland – kommande matransoneringar att planera, omplacera folk från det ena till det andra, för de inkallades arbete måste också flyta på något sätt. De äldre samt tonåringar fyllde 14 instuerades och placerades ut till skogsarbeten, för ved behövdes massor. Man eldade med ved i fabriker, samt såg det ut att bli en kall vinter.

Allmänna skyddsrum fanns i centrala staden och byggdes i snabb takt, fick vi veta. Alla skulle få dem snabbt, och visserligen: varje nyhetssändning avslutades omsorgsfullt med orden "Behåll lugnet"! Men mera än så ägnade ingen myndighet åt oss civila på hemmaplan.

Alltså, folk tog saken i egna händer. Alla som hade möjlighet skickade nu sina äldre anhöriga och mindre barn till landsbygden till släktingar, till trygghet. Folk hade mycket att ordna och det tärde på deras små besparingar. Men de gjorde allt med den äran, väntade inte något utan klarade sig själva och ställde upp för varandra. Flyglarmen störde dagligen och vi sprang till skogen i väntan på skyddsrum i vårt kvarter.

Pappa instuerade mig hur jag vid varje larm skulle ringa på hos grannen Kenttälä, ringa på medan jag sprang ut. Han hade skiftarbete och kanske sov och hörde dåligt. Vanligtvis hade de dock öppnat dörren och sprang redan. Även hände det att någon ringde på och ropade på oss, om de inte såg oss fort nog. Jag plockade i början några saker med mig för att rädda, men det slutade jag med, för pappa sade strängt ifrån att inte rädda saker, bara mig själv. Det får inte bli en sekunds dröjsmål, kom ihåg det, Sipa! Och det visade sig, att i panik tänkte man rädda struntsaker, de mest värdelösa att räddas. Flygplanen började fälla brandbomber över

staden. Mamma ville rädda våra överkast, dukar, mattor, fotoalbum, och packade en stor tvättkorg full. Pappa ledde korgen på cykel till sin arbetskamrat, han som bodde utanför staden. Den förvarades på deras vind. Tant Lyyti stoppade ner lakan och handdukar i en vattentunna i källargången. När jag såg henne syssla med detta sade hon: "Jag ska lägga med min bästa klänning i tunnan, den ska jag inte ha förrän kriget är slut" och stuvade ner klänningen i vattnet. Hon tog upp den samma kväll, för folk upplyste henne om att den kvaliteten blir förstörd i vatten. Många andra hade också lakan och dylikt i vatten nere i källaren. De bytte vatten ibland, bar hinkar, det såg arbetsamt ut. Men – man hade skaffat saker med mycket möda, dyra pengar, naturligtvis var man rädd om dem, allt får inte brinna.

Vårt skyddsrum blev färdigt. Huset var flera våningar högt, köp- och säljställe för bomullsindustrin PMK. Husets breda lagerlokal en bit under jorden fick vissa stödkonstruktioner och blev skyddsrum för över två tusen människor, när man satt tätt på brädor lagda på bockar. Åtta-nio personer i bredd kunde gå in där. Så fort alla var inne och gatan tom, stängde vakterna den tunga dubbeldörren.

Ute på taket fanns hela tiden luftvärnet på vakt under larm. En vakt kom regelbundet ner och talade om vilka hus som brann och/eller hade fått fullträff av en bomb och rasat, han nämnde adressen. Ofta hände ingenting alls. Det var bara att vänta stilla på vilken riktning planen skulle ta, när de flög i närheten. Ibland satt vi där bara tio minuter eller en kvart, någon annan gång kunde det bli två timmar.

En eftermiddag hamnade vi bredvid Kurus tant Laila i skyddsrummet. Vi hade inte sett varandra sedan den dagen, när vi skrattande bar mina äppelkassar till bussen. Gissa om vi blev glada över detta sammanträffande nu. Hon berättade, att hon hade ett arbete där i närheten och därför hamnade i detta skyddsrum. Hon hade gift sig och väntade nu barn, hennes Jussi var i kriget. Plötsligt mitt i vårt prat slocknade alla lampor och det hördes buller av en bomb. Kauko på min sida grep tag i mig och jag i tant Laina, vi kröp ihop alla tre. Jag hade en egen skyddsrumsbön, den bad jag varje gång, den gav ro. Och tant Laina var så trygg, lugn, ingen oro där. Precis som det sades under kriget, att de lugnaste och tryggaste och de som aldrig var rädda var gravida kvinnor. Som om vår

skyddsängel hade skickat henne just i vår väg.

Eftersom vi var under jord, så var det helt mörkt och svart, och ingen vakt kom ner. Det bästa i situationen var, att ingen panik bröt ut i denna folkmängd, alla satt på sina platser fast man var rädd. Var det månne att många gravida kvinnor satt bland människorna här och där? Längst bort i lokalen hördes folk börja sjunga en psalm, en bönpсалm. Den tog dock inte någon fart, fast alla kunde den, rösterna försvann i tomma intet. Folk var för spända för att kunna något annat än bara vänta för att få höra: vad är det som händer.

Bomben hade fallit på dörren. I ljuset av en liten extra pyttelampa kom vi ut till slut, hoppade på kanter och glassplitter runt bombgropen. Vi tappade bort tant Laina, nästa gång sågs vi över ett år senare.

Vi hade vårt hem kvar. Senare på kvällen kom tant Lyyti och talade om, att Nieminen hade stupat i kriget. Han hade redan kommit till Tammerfors i kista. Vi kände oss oerhört illa till mods. När de inkallade samlades på torget såg vi honom ju. Våra tankar gick till förra julen, då jag hade sagt åt mamma, att det är så roligt med jultomtar att även vuxna borde få tomtebesök. Då hade mamma i smyg ordnat så att Nieminen skulle komma och tomta åt oss. Han var husets anlitade jultomte. Han hade många att tomta åt och sina egna barn att jula med.

Det hade blivit sent och ingen tomte kom, så mamma tog in papperskassen med julklappar och delade ut åt alla. Vi hade börjat öppna, när det bankade på dörren där nere. Mamma fick sådan brådska att samla ihop klapparna igen och stoppa ner dem i kassen och fort med den till tamburtrappan – tomten måste ju ha "sin säck" att komma med...

Nu hade alltså Nieminen stupat. Mamma tog resolut maten som vi skulle till att äta, hällde i en karott och gick till familjen Nieminen med den. "De har väl kaos därhemma nu. De måste få lite mat i sig. Vi kan äta sedan lite senare, vi är stora alla", sade hon.

Våra dystra tankar skingrades, när Toini tittrade in samma kväll. Hon brukade komma ett par gånger i veckan och stanna en stund, när nu morbror Juha var i kriget och hon var ensam. Hon arbetade i samma skofabrik som mamma. Hon skrev ett brev varje dag till Juha. Man fick skicka fältpost utan frimärke, gratis, adressen var några siffror.

Äntligen gensvar från Norge

Jo, det finns finska krigsbarn i Norge. Åtminstone ett, som skrivit till oss från Gamle Fredrikstad. Brevskrivaren bodde i Umeå under kriget och flyttade senare till Norge. Hon vill bli medlem i RFK och vi hälsar henne välkommen till vår skara, Riitta Berger. Hoppas Du kan hitta fler likasinnade i Norge.

Red.

Välkomna till vår monter på

Tidskrifts BIENNALEN

Den 7-10 maj deltar vi tillsammans med ett sjuttioal andra tidskrifter i Tidskrifts-BIENNALEN. Det är ett projekt som ingår i kulturhuvudstadsårets program 1998.

Det blir workshops inom web-design och grafisk produktion samt musik, uppläsningar, deckarframträdande, poesi, konst och tidskriftsförsäljning.

Utöver presentation och visning av tidskrifter arrangeras seminarier, föredrag, och debatter inom områden som tidskriften och internet, invandrar- och mångkultur, populärpressens kulturbevakning, konstkritik, kvinnotidskrifter och unga tidskrifter.

Ta chansen att träffa oss och våra kollegor, landets tidskrifts- och tidningsmakare. Eller titta bara in och läs. För lusten och glädjens skull!

Öppet: **torsdag** 7 maj 12.00 - 18.00, **fredag** 8 maj 10.00 - 18.00 **lördag** 9 maj 10.00 - 18.00, **söndag** 10 maj 10.00 - 16.00 Plats: ABF-huset, Sveavägen 41, Fri entré

För mer information ring 08-679 31 30, 679 31 63 eller besök hemsidan: www.tv.s.se/biennalen

Arrangör är Tidskriftsverkstaden i Stockholm i samarbete med Stockholm - Europas Kulturhuvudstad '98 och ABF samt med stöd från Statens kulturråd.

Forts från sid 16

I Choklandlandet blev jag kvar. Här har jag levt och lever mitt vardagsliv. Det har ni blivit fem decennier. Här fick jag ett svenskt hem med kärleksfulla svenska föräldrar, som gav mig min stolthet över mitt ursprung. Här fick jag min utbildning från folkskola till akademisk nivå. Här fick jag inspirerande tjänster, allt efter ökad kompetens. Här fick jag min svenska man, här fick jag svenska vänner.

Jag gav landet tre, som de själva säger "svfinska" barn. Jag gav och ger mitt engagemang, min sisu, min energi i det som blev mitt land. Jag gläds över de möjligheter livet har gett mig och ger mig. Det innebär inte att jag inte har haft motgångar och grusade drömmar, men jag fick en chans och gjorde det bästa möjliga av den.

Jag lämnade det land jag föddes i. Finland blev vårt sommarparadis. Där är vi, år för år, får veta allt mer om mina, barnens och barnbarnens rötter. I Sverige blev jag vad man här kallar en sverigefinländare, invandrare i första generationen. Våra barn blev invandrare i andra generationen. Kommer barnbarnens barn att bli invandrare i fjärde generationen. Hur långt kommer man att räkna så här? Vad är förresten min man? En medelpading och invandrare i första generationen i Jämtland? Vad gagnar all denna etikettering av människor?

I dag ser jag tillbaka på andan i det land jag kom till. Jag ser att människor ville oss barn från krigets Finland så väl. De gav av det lilla de hade med vidöppen famn och varmt hjärta. Med förvåning lyssnar jag på den oginhet, som nu skönjs i debatten om hjälp till krigsdrabbade och nödlidande.

På fyrtioalet hade även svenska familjer det knappt. Rädsla och oro över krigets närmande vid gränserna präglade vardagslivet, liksom brist på vissa matvaror. Trots detta öppnade man sina hem för oss 70000 finska krigsbarn. Den generositeten har jag velat tacka för på mitt sätt genom att arbeta och slita och ge mina barn en god start. Min största önskan är att de tillsammans med sina makar och barn får leva ett liv i en värld fylld av fred och försoning.

En dag i nuet lovar jag mina barnbarn, fyra och sex år gamla, att få välja vad de önskar i leksaksaffären. Efter många funderingar stannar de upp vid hyllorna med krigsleksaker. Jag håller mig hela tiden på avstånd och iakttar. Efter en stund hör jag storebror säga till sin lillebror:

– Du Mikael, för mormors pengar ska vi nog inte köpa krigsleksaker. Du vet, hon har ju varit med om krig när hon var liten.

Här står jag med tårar i ögonen och ser de små dra sig mot dinosauriehyllorna.

(Utdrag ur en kommande bok)

Helmi Erving-Odelberg

Från Skåneföreningen

Tillsammans med RFK Skåne har jag besökt ett par evenemang under hösten.

Den 4 november var jag på Stadsbiblioteket och lyssnade till **Irmelin Sandman-Lilius** och **Heddi Böckman**, två systrar som bland mycket annat även varit krigsbarn i Sverige. Deras bok **Hand i hand** är mycket läsvärd och fängslande, även om vissa bitar om släkt och ursprung enligt mitt förmenande var lite långrandiga. Fast dramatik saknades å andra sidan inte heller. Vi var ett tiotal krigsbarn på biblioteket (kända av mig) men eftersom rummet var fullsmockat kan det ju ha funnits fler.

Den 6 december var nästa evenemang. Finlands 80-åriga självständighet firades i St. Johannes församlingshem – ett samarrangemang mellan olika finska föreningar. Det bjöds på kaffe och kakor, flera högtidstal hölls, barn från Finska skolan i Malmö sjöng, finska folkdanslaget i Malmö dansade. Det bjöds också på operasång och krigsveteranerna delade ut förtjänsttecken. Rauni Ristilampi, ett av våra krigsbarn, fick ett sådant för sitt arbete för krigsveteranerna. Därefter följde vesper i St. Johannes-kyrkan. Vi krigsbarn avslutade kvällen på en pizzeria i Malmö. Till krogen kom 18 "barn".

Ulla Ström, Lund

Från Stig Appelgren, Stockholmsföreningen

Krigsbarn i Sverige: ett kapitel i en bok

I den stora bok (608 sidor!) som **Irmelin Sandman-Lilius** och **Heddi Böckman** tillsammans har skrivit om sin gemensamma barndom, **Hand i Hand** (Schildts, Helsingfors 1996), ingår också ett kapitel om deras krigsbarnstid, "Barnhemstiden 1942", s 168–195, en levande skildring av en tillvaro tillsammans med femton barn från Finland i åldrarna tre till tolv år. Irmelin Sandman-Lilius berättar också bl a om en krigsbarnsträff i Hangö, där plötsligt all snällhet och all tillkämpad hövlighet lossnade och man berättade som det verkligen hade varit.

"För Heddi och mig var tiden på Barnhemmet av omätlig betydelse", skriver Irmelin Sandman-Lilius. Detta är också en bok, som alla f d krigsbarn borde läsa. Beställ den på ert lokala bibliotek, det har jag gjort!

Stig Appelgrens adress:
Ekbacksvägen 37
144 69 Rönninge
Tel 08-53253987

NYTT FRÅN LOKALFÖRENINGARNA

Plan för "Resa i Österled" den 7-15/7 1998 med Historielärarnas förening och Nordiska folkhögskolan i Kungälv

- Dag 1 7/7 Resa till Stockholm och överfart med någon av Silja-Lines "flytande hotell" med avgång kl 18.00. Middag ombord.
- Dag 2 8/7 Frukost ombord. Ankomst till Helsingfors kl 09.00 finsk tid. Sightseeing bl a på Sveaborg. Ev träff med historiker. Möjlighet till shopping och "en glad kväll". Middag och övernattni ng i Eurohostel, Slottsg. 9, centralt på Skatudden.
- Dag 3 9/7 Efter frukost förflyttar vi oss ca 150 km utmed Finska viken österut och sevärdheterna: Borgå, Strömfors (gammal bruksmiljö), Lovisa, Langinkoski utanför Kotka (tsarens fiskestuga) och Fredrikshamn med sin berömda stadsplan och befästningar. Middag och övernattni ng i sommarhotellet Anna, Annankatu 1, nära Fredrikshamns centrum.
- Dag 4 10/7 Överfart via Vaalimaa till Viborg. Sightseeing i Viborg bl a besök i slottet. Därefter ca 5 mils färd till f d Vuoksela kommun. På vägen besök i Vuosalmi, stridsplats under kriget. Besök i f d Kuninkaankristi (Romaski) och middag samt övernattni ng i Hotell Losevo, Kiviniemi (Losevo).
- Dag 5 11/7 Via Kexholm och fästningen, vid Ladoga, till Sortavala och därifrån en bärplansbåt till ön Valamo och gamla klostret. Efter besöket åter till Sortavala för middag och övernattni ng i Hotell Piipun Piha.
- Dag 6 12/7 Efter frukost återvänder vi till Finland via Värsälä och Niirala. På vägen till Punkaharju uppehåll vid världens största träkyrka i Kerimäki. Efter ankomsten till Östkarelen s folkhögskola, som ligger naturskönt på Punkaharju-åsen omgiven av sjöar, äter vi middag, badar bastu och vilar oss efter de ryska strapatserna.
- Dag 7 13/7 Efter frukost alt. besök i Retretti, Nordens största konstcenter, och med sina underjordiska grottor eller Lusto, Finlands skogsmuseum. Eftersom dessa sevärdheter ligger nära folkhögskolan, åter-samlas vi där för lunch. På e m färd till Nyslott och besök på Olofsborg. De som i tid har köpt operabiljett till Wagners Tannhäuser stannar till föreställningen kl 19.00. Övriga har möjlighet att bekanta sig med den vackra sommarstaden. Efter föreställningen återkomst till folkhögskolan och en liten kvällsbit.
- Dag 8 14/7 Efter relativt tidig frukost far vi till St. Michel och besöker Mannerheims högkvarter. Därifrån tar vi den kortaste vägen till Tavastehus med besök på slottet, ett det svenska väldets viktigaste stödjepunkter i Finland. Vid 5-tiden på eftermiddagen går vi åter ombord på Silja-Line, äter en stadig middag och njuter av sjölivet.
- Dag 9 15/7 Nu återstår bara en transportsträcka mot västkusten och Göteborg, dit vi beräknas återvända vid 4-tiden på eftermiddagen.

Pris: 6.500 kr. Barn 2-11 år halva priset. I priset inkluderas buss, båtresor i 2-bäddshytt, 2-bäddslogi med middag alt. lunch, frukost, visa, inträdesbiljetter och sightseeing samt båtresan till Valamo. Cafëbesök, mat under pågående bussresa, operabesök m m bekostas av resenärerna själva. Priset gäller om deltagarna är minst 40. Nedsättning av pris i 4-bäddshytt, alt extra tillägg för ensamhytt.

Anmälan: Senast 15 april till Nordiska folkhögskolan, Box 683, 442 18 Kungälv, tel 0393-206200, fax 0303-64831.

Visum: Vi översändes blanketter som återsänds ifylld inkl 3 foton senast den sista april. Kontrollera att du har giltigt pass.

Vaccinationer: Rekommenderas 5:e polio, stelkramp, gammaglobulin och trippelvaccination.

Operabiljetter: finns reserverade och kostar 620 kr. Bestäm dig vid anmälni ngen, förbeställningen har begränsad tid!

Resan kommer att förberedas med seminarier och kan rekommenderas som fortbildning för lärare i historia, religionskunskap, samhällskunskap och svenska.

Pentti Käppi, Sjögången 30, 426 71 V Fröunda, tel o. fax: 031-29 16 88

Namn och adresser till lokalföreningar i Sverige, Finland och Danmark

Göteborgsföreningen Finska Krigsbarn c/o Kaj Rosnell	Anekdotgatan 3, 422 41 Hisings Backa	031-512552
Stockholmsföreningen Finska Krigsbarn Ordf Marjaana Hansson	Flintbacken 8 4tr, 118 42 Stockholm	08-842213
Trestadsföreningen Finska Krigsbarn Ordf Raimo Lundgren	Vallmovägen 1 C, 461 43 Trollhättan	0520-481859
Skåneföreningen Finska Krigsbarn Ordf Kosti Markkanen	Ribetuatorp, 297 94 Degeberga	044-352412
Föreningen Finska Krigsbarn i Mellansverige Ordf Raimo Berglund	Välljärnsgatan 240, 724 73 Västerås	021-354507
Lokalföreningen Finska Krigsbarn Gävle-Dala Ordf Eila Damm	Råbackavägen 6, 810 10 Torsåker	0290-85109
Finska Krigsbarn Vätternbygden (ej ansluten till Riksförbundet) Ordf Väinö Bistsjö	Box 115, 520 40 Floby	0515-41223
Föreningen Finska Krigsbarn i Norr (ej ansluten till Riksförbundet) Ordf Maija-Liisa Hedgren	Älgvägen 61, 891 43 Örnsköldsvik	0660-42131

Suomalaislapset Tanskassa-yhdistys, "Finnebarn i Danmark" Ordf Kaj J Schmidt	P A Madvigsvvej 17, DK-6100 Haderslev, Danmark
Kemin Seudun Sotalapset Ordf Anja Laine	Pyykökatu 5 as.8, FIN-94830 Kemi, Finland
Helsingforsnejdens Krigsbarn Ordf Pertti Kavén	Kaartotie 27, FIN-04430 Järvenpää 009358-9-2711402
Lahtiföreningen, Lahden Seudun Sotalapset Ordf Teuvo Halme	Jalkarannan vanhatie 3 B 7, FIN-15950 Lahti, 009358-3-7531361
Föreningen i Mellersta Finland Ordf Pauli Lampinen	Kauppakatu 12 B 45, FIN-40100 Jyväskylä, 009358-14-617657
Björneborgföreningen, Porin Sotalapset Ordf Jaakko Nurmi	Olkitie 10, FIN-28360 Pori, 009358-2-6350717
Österbottens Krigsbarnsförening Ordf Rita Lahti	Tegelbruksgatan 23 B, FIN-65100 Vasa, 009358-6-3122875
Villmanstrandsföreningen Ordf Asser Kimpri	Opistotie 15, FIN-54100 Joutseno, 009358-5-4534525
St Mickelsnejdens förening Ordf Risto Vasara	Viertolantie 6, FIN-76850 Naarajärvi, 009358-15-611598
Uleåborgföreningen Ordf Pekka Parpala	Koskitie 15 A 1, FIN-90500 Oulu, 009358-8-346313
Åboföreningen, Turun Seudun Sotalapset Ordf Rainer Tuuli	Kupittaankatu 13 C 43, FIN-20520 Turku, 009358-2-2332415
Pirkanmaan Sotalapset Ordf Eija Kukka	Liinakonkatu 8 C 14, FIN-33730 Tampere, 009358-3-3628730
Kuopion Sotalapset Ordf Niilo Kuronen	Vitakekuja 15, FIN-70780 Kuopio

TIDIGARE NUMMER AV MN

à 5 kr/st

kan beställas hos:

Aune Karlsson
Törnrosavägen 5
771 55 Ludvika
Tel. 0240-15407

B FÖRENINGSS- BREV

*Avs: RFK
c/o Aune Karlsson
Törnrosavägen 5
771 55 Ludvika*

Kai Rosnell
Anekdotgatan 3
422 41 HISINGS BACKA

RFK:s styrelse

Pirkko Ahlin, ordf	John Ericssonsgatan 55, 652 19 Karlstad	054-158638
Raimo Lundgren, v ordf	Vallmovägen 1 C, 461 43 Trollhättan	0520-481859
Gunnel Johansson, sekr	Eddagatan 4, 723 55 Västerås	021-22058
Marjaana Hansson	Flintbacken 8 4tr, 118 42 Stockholm	08-842213
Marja Hellstenius	Tibble 156, 793 36 Leksand	0247-34649
Pentti Käppi	Sjögången 30, 426 71 V Frölunda	031-291688
Kosti Markkanen	Ribetuatorp, 297 94 Degeberga	044-352412

Kassör

Gunnel Nordström, kassör	Fajansvägen 102, 238 40 Oxie	040-545696
--------------------------	------------------------------	------------

Revisorer

Birger Hansson	Flintbacken 8 4tr, 118 42 Stockholm	08-842213
Reino Heino	Sanderängsgatan 34, 811 31 Sandviken	026-250319

Revisorssuppleant

Sam Halonen-Norlin	Drottninggatan 27 A, 724 64 Västerås	0021-181516
--------------------	--------------------------------------	-------------

Valberedning för 1998

Aune Karlsson, sammankallande	Törnrosavägen 5, 771 55 Ludvika	0240-15407
Ella Johansson	Ålegårdsgatan 201, 431 50 Mölndal	031-276081
Gunnar Sältin	Odengatan 47 IV, 113 51 Stockholm	08-6731869
Gunnel Nordström	Fajansvägen 102, 238 40 Oxie	040-545696
Edith Juhlin	Norra Floragatan 29 A, 724 61 Västerås	021-143131
Marja Kinon (suppleant)	Tungels väg 17, 192 74 Sollentuna	08-6267847

Redaktionen

Pirkko Ahlin, ansv. utg., John Ericssonsgatan 55, 652 19 Karlstad, tel. 054-158638
Aune Karlsson, redaktör, Törnrosavägen 5, 771 55 Ludvika, tel. 0240-15407
Marjatta Balgård, layout, Nydalav 4 D, 903 38 Umeå, tel. 090-122580
Kai Rosnell, Anekdotgatan 3, 422 41 Hisings Backa, tel. 031-512552
Gunnar Sältin, Odengatan 47 IV, 113 51 Stockholm, tel. 08-6731869

STOPPDATUM FÖR MANUS

till nr 2/98 är den 9 maj
Texter och bilder(!) skickas till redaktionsadressen:
Aune Karlsson, Törnrosavägen 5, 771 55 Ludvika

I NÄSTA NR BL A:

Från årsmötet i Kungälv 9-10 maj
Intervju med ambassadör Heikki Talvitie
Sirikka Eriksson: Tammerfors.